

GNIEC CZESTOCHOWSKI

DIENNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY, EKONOMICZNY I LITERACKI

Konjunktury rynku zbożowego

W Polsce podobnie jak i we wszystkich innych krajach, ustalił się obecnie zwyczaj kilkakrotnego szacowania zbiorów. Tłumaczy się to tem, że mniej więcej dokładna statystyka produkcji rolnej za każdy rok może być podana zwyczaj dopiero po upływie roku gospodarczego (tj. w grudniu, styczniu), podczas gdy planowa gospodarka zbożowa wymaga już na początku roku go spodarczego pewnych orientacyjnych, chociażby nawet i przybliżonych, znacznie odbiegających od obliczeń estacyjnych.

Wyniki takich prowizorycznych szacowań podaje p. Edward Sturm de Strem w ostatnich zeszytach „Przeglądu Gospodarczego”, jak również w numerze wrześniowym „Rolnika Ekonomisty”. Według tych obliczeń roczny urodzaj przedstawia się jak następuje:

Pszenica — 13,673,000 q. (q — 100 kgl.), żyto — 52,364,000 q.; jęczmień 10,567,000 q.; owies — 33,003,000 q. w porównaniu z rokiem 1924/25 przewidziane zbiory w roku 1925/26 stanowią następujący proc.: pszenica 86,7, żyto 80,0, jęczmień 95,7, owies 99,7. Obecny ogólny zbiór wszystkich zbóż, a zwłaszcza żyta jest niższy od zbiorów roku ub. rekordowego pod względem urodzaju (niższy jest również zbiór ziemniaków, który wynosi około 250 milionów q., tj. nie więcej niż 85 proc. zbioru szesiorocznego). Nicco lepiej przedstawia się natomiast sprawa w porównaniu z przeciętnym zbiorem na ostatnie trzechlecie: (pszenka — 107,5, żyto 97,2, jęczmień — 106 q.) prócz żyta, którego niedobór jest stosunkowo niewielki, urodzaj wszystkich zbóż przewyższa przeciętnie urodzaje z tych lat. (Niedobór żyta powoduje wzrost cen żyta w stosunku do cen pszenicy, który zaznaczył się już wyraźnie w ub. miesiącu i sprawia, iż rozpiętość cen pszenicy i żyta — przy wzroście cen obu zbóż maleje).

Przechodząc do oceny urodzaju 1926 r. z punktu widzenia potrzeb wewnętrznych (aprowizacji kraju), p. Sturm de Strem przyjmując następujące normy na r. 1926/27 (oczywiście przybliżone, wzorowane na danych statystycznych z lat poprzednich): dla pszenicy — 40kg. na głowę, co da ogółem spójzycie około 11,900,000 q.; dla żyta 155 kg. na głowę ogółem — 41,100,000 q.; jęczmienia 43 kg. na głowę, ogółem 12,793,000 q. — owsa — 91 kg. na głowę — ogółem 27,072,000 q.

Cheąc obliczyć nadwyżkę eksportową stosuje następującą metodę: od ogólnej produkcji danego roku dodaje rezerwy z roku poprzedniego, odejmuje natomiast ilość, potrzebną na wyżywienie na następny rok rolniczy i na spójzycie wewnętrzne. Nadwyżka eksportowa dla pszenicy stanowiłaby 78,000,000 q., żyta 1,100,000 q.; jęczmienia 1,195,000 q. i owsa 2,227,000.

Powyższe dane jednak nie wystarczają jeszcze do określenia polityki eksportowej w stosunku do zboża. Zależy ona również od konjunktury wszechświatowego rynku zbożowego, które niewątpliwie powinny być uwzględnione. Ograniczymy się tu do dwóch ważniejszych zbóż: pszenicy i żyta. Przedewszystkiem co do pszenicy. Urodzaj pszenicy w Europie zapowiada się niezły, naogół na wysokość urodzaju roku ub. lub trochę niżej. Również nadwyżki wywozowe w krajach zaocenicznymi nie będą się zapewne wiele różniły od nadwyżek w roku zeszłym, (zapowiada się jedynie zmiana w tym kierunku, że Kanada traci swoją przewagę na rynku zbożowym, zdobyła dzięki obfitemu urodzajowi w r. 1925, podczas gdy sytuacja Stanów Zjednoczonych popępsza się, skutkiem czego ustala się równowaga na rynku wszechświatowym). Należy

więc przypuszczać, że zarówno zapotrzebowania krajów przywożących, jak i możliwości eksportowe krajów wywożących będą mniej więcej takie, jak w roku ub. gospodarczym.

Co się tyczy żyta, to zbiory jego w Europie zapowiadają się znacznie gorzej, niż w roku zeszłym we wszystkich bez wyjątku krajach; w Kanadzie prawie na wysokości zeszłego roku, w Stanach Zjednoczonych gorzej (mniej prawie o 2 miliony q.).

Urodzaj w Rosji, podobnie jak i dla pszenicy, nie jest wiadomy. Wszystko to zapowiada już obecnie konjunkturę na żyto mocną, to też ceny na żyto mają na rynkach wszechświatowych (Chicago — New-York) zdecydowany kierunek: zachodzi tam — podobnie jak i w Polsce — podnoszenie się względnej wartości żyta w stosunku

do pszenicy. Ponieważ mierny urodzaj żyta jest już dość wyjaśniony, można przypuszczać z dużym prawdopodobieństwem, że konjunktura na żyto w tym roku będzie wrażliwa.

Na podstawie powyższych danych p. Sturm de Strem dochodzi do wniosku że w dziedzinie naszego eksportu zbożowego jest najważniejszą polityką ostrożnościowa; ponieważ niema jeszcze pewności co do wysokości naszego urodzaju i ponieważ na żyto zapowiadają się warunki sprzyjające, wskazane jest ostrożne regulowanie eksportu, aby nie wywozić od razu całej możliwej nadwyżki. Taką ostrożność należy zachować w dziedzinie eksportu pszenicy, a to dlatego, że nawet przy stosunkowo dobrym urodzaju ilość eksportowa tego artykułu jest u nas bardzo niewielka. K. Ł.

Ziemiańscy i przemysłowcy b. zaboru pruskiego stają do współpracy z rządem

Zjazd w Poznaniu. Telegram do Prezydenta Rzplitej i Marszałka Piłsudskiego

Poznań. Na zebraniu przedstawicieli rolnictwa i przemysłu rolniczego Zachodniej Polski, oraz przedstawicieli wielkiego przemysłu górnośląskiego, które odbyło się wczoraj w Poznaniu, uchwalono stworzyć organizację, która przy ściślejszej współpracy z rządem, ma na celu rozbudowę życia gospodarczego, jego wzmocnienie i ożywienie.

Nowa ta organizacja wysłała po zakończeniu obrad do Prezydenta Rzplitej i prezesa ministrów Marsz. Piłsudskiego depeszę, zawierającą o założeniu organizacji oraz zapewniającą o najszczerzejszych chęciach i najlepszych zamiarach wraz z oświadczeniem gotowości do najszczerzejszej współpracy z rządem. Wśród podpisanych znajdują się Mieczysław Chłapowski, prezes Centralnego Towarzystwa Gospodarczego w Poznaniu, Tadeusz Drazdzyński, prezydent Ziemstwa Kredytowego, Esden-Tempski, prezes Pomorskiej izby rolniczej, p. Żychliński i in., z Górnego Śląska zaś p. Paweł Gaisenheimerz, dalej byli ministrowie Kiedroń i Szydłowski, jako przedstawiciele concernów przemysłowych.

Zebrań to, stanowiące akces ziemianstwa i przemysłu b. zaboru pruskiego do współpracy z rządem, ma wielkie znaczenie polityczne.

Warszawa. W dniu wczorajszym zakończyła swoje doroczne dwudniowe obrady Rada Naczelna „Związku Ziemiań” Rzeczypospolitej. Obrady te

były niezwykle interesujące ze względu na stosunek do polityki obecnego rządu, a w szczególności do osoby i poczynań premiera Marszałka Piłsudskiego. Przeważał nastrój przyjaźny dla rządu, który objawił się między innymi tem, że pewna grupa ziemian wysunęła nawet kandydaturę Janusza Radziwiła na prezesa związku. Większość jednakże zebranych, z uwagi na możliwość przypisywania jej ubocznych względów, kandydatury tej nie akceptowała. Nastroje ziemian odbiły się szczególnie przy wyborze trzech wiceprezesów, którym został pp. Kazimierz Lubomirski, Jundziłł i senator Stecki. Jeden z dotychczasowych wiceprezesów Fudakowski, który w ostatnim czasie przeciwstawiał się przystąpieniu współpracy ziemianstwa z obecnym rządem, został przy wyborach pominięty. Rada naczelna powzięła szereg rezolucji natury gospodarczej.

Toruń. W dniach 23 i 24 bm. odbywało się w Toruniu zebranie porozumiewawcze ziemian pomorskich, zwołane przez przywódcę tych ziemian, p. Denimirskiego z Wejsowej, celem przylżenia się do akcji politycznej ziemian b. Kongresówki i Małopolski. Jak sły chać, ziemianie tutejsi mają wystąpić ze stronniactwa chrześcijańsko-rolniczego, celem przyłączenia się do ogólnej akcji politycznej ziemianstwa w Polsce.

Dyktatura czterech mocarstw w Lidze Narodów

Różnica obowiązków i konieczność poświęcenia się ze strony pewnych państw

London. — Przemawiając wczoraj na posiedzeniu komisji parlamentarnej do spraw Ligi Narodów, sir Austen Chamberlain podkreślił znaczenie zaufania, istniejącego między zgrupowaniem a Radą Ligi.

Minister zwrócił jednak uwagę na różnicę obowiązków, które przyjęły na siebie pewne państwa stowarzyszone w Lidze i pływające stąd konieczności większego poświęcenia ze strony tych państw dla dobra wspólnej sprawy.

Z układu sił w ramach Ligi wyłania się wyraźnie szczególnie ważna grupa 4 mocarstw europejskich. Ścisła współpraca tej grupy państw musi dla dalszego istnienia Ligi znaczenie żywo. Uzgodnienie stanowiska i działania mocarstw wchodzących w skład tej grupy powinno się stać środkiem wzmocnienia autorytetu Ligi w tym stopniu, aby

mogła ona być pewną, że orzeczenia jej i rozporządzenia znajdują należyty posłuch i szacunek u każdego z państw stowarzyszonych.

Zdaniem ministra największym niebezpieczeństwem dla Ligi byłoby rozbieżność Ligi na dwa obozy. Do niemiejsze fatalnych skutków dla organizacji Ligi mówca zalicza ewentualne dążenia państw mniejszych, do wywołania fermentów wśród wielkich mocarstw z myślą wyciągnięcia stąd własnych korzyści.

Mówiąc o sprawie rozbrojenia, mówca przestrzega przed zbyt pospiesznym przygotowaniem międzynarodowej konferencji rozbrojeniem i solidaryzując się pod tym względem z poglądem lorda Cecilia, który, jak wiadomo, radzi zgromadzenie uprzednio materiału informacyjnego przez komisję przygotowawczą.

Dymisja wiceministra oświaty

Warszawa. Wiceminister oświaty Gayczak wniósł wczoraj rezygnację ze swego stanowiska, tłumacząc ją nieporozumieniami, jakie wynikły między

ją różnice zdań w kwestjach, dotyczących typu szkolnictwa.

Bezpośrednim powodem rozłam była różnica zdań na temat wychowania fizycznego młodzieży w szkołach.

Wicepremier Bartel wystąpił z żądaniem, aby wychowanie fizyczne co do programu i wykonania zostało oddane pod ingerencję władz wojskowych, dr. Gayczak zajął stanowisko odmienne.

Wicepremier Bartel, który przybył wczoraj na posiedzenie komisji budżetowej, zapytany przez dziennikarzy o powód dymisji wicemin. Gayczaka, odpowiedział:

— Ja dymisji nie udzielam, tylko Rada ministrów.

— Ale pan przedkłada wniosek.

— Skoro dwóch jest przeciwnego zdania, to jeden z nich musi ustąpić. Ja nie zamierzam ustąpić.

O głębszych powodach dymisji wiceministra Gayczaka krąży wieści wręcz sprzeczne z sobą.

Podczas gdy jedna wersja mówi, iż p. Gayczak był zwolennikiem t. zw. „nowoczesnej szkoły”, a p. Bartel szkoły typu dawniejszego, zbliżonego do szkoły przedwojennej — druga wersja podana m. in. przez „Głos Prawdy” powiada, że p. Gayczak chciał utrzymać w polityce ministerstwa dawny regimie, wbrew min. Bartłowi.

Która z dwu tych jest słuszna — na razie niewiadomo. Złożenie referatu budżetu min. oświaty w Senacie przez sen. Wójcickiego (Wyzw.) w związku z dymisją p. Gayczaka, wskazywałaby na słusność twierdzenia, że p. Gayczak jest zwolennikiem radykalnych reform.

TELEGRAMY

Odłożenie konferencji rozbrojenia

London. Rząd angielski proponuje odroczyć na koniec przyszłego roku światową konferencję rozbrojenia, która miała się odbyć dopiero w lutym.

Strajk górników.

London. Rokowania górników z właścicielami w okręgach postępują bardzo wolno, mimo to ograniczenia w handlu węglem będą zapewne zniesione w przyszłym tygodniu.

London. Liczba górników, którzy pracowali wczoraj w kopalniach angielskich, wynosi 421,478, co w porównaniu z dniem ubiegłym wykazuje wzrost o 10,976 ludzi.

Aresztowania we Włoszech.

Rzym. Na zasadzie nowej ustawy o środkach bezpieczeństwa nastąpiły w Neapolu, Lucca i Aquila nowe liczne aresztowania. Pomiedzy innymi aresztowano komunistycznych posłów Salvatora i Benedietiego, socjalistę Conza oraz b. deputowanego popolarów Ubertego. Skazano ich na 2 — 5 lat wygnania.

Anglicy o Krasinie.

London. Na wczorajszym popołudniowym posiedzeniu izby gmin sir Austen Chamberlain wyraził w imieniu rządu ubolewanie z powodu śmierci sowieckiego charge d'affaires w Londynie — p. Krasina. Odpowiadając na pytanie, dotyczące wyrażenia i ciągłych pogwałceń przez rząd sowiecki traktatu handlowego, zawartego i podpisanego w swoim czasie między rządem angielskim a Krasinem, jako przedstawicielem sowietów, p. Chamberlain oświadczył, iż niedawno jeszcze podkreślił w rozmowie z Krasinem, iż główną przeszkodą w uścisłowaniu poprawy stosunków angielsko-sowieckich jest uprzedzenie przez sowiety propagandy, wymierzonej przeciwko interesom i ustrojowi społecznemu państwa brytyjskiego.

Dzienniki, omawiające śmierć Krasina, podkreślają czynione ostatnio przez niego wysiłki w kierunku naprawy stosunków angielsko-sowieckich.

nim a wicepremierem Bartlem na te różnicę poglądów na politykę ministerstwa oświaty.

W kołach sejmowych jako powód dymisji podsekretarza stanu w ministerstwie oświaty dr. Gayczaka poda-

Ozdoby choinkowe - Podarki Gwiazdkowe

w największym wyborze **SKLEP** „GOŃCA CZĘSTOCHOWSKIEGO”
II ALEJA № 26, tel. 50.

wczorajszym dokumentów okazało się, że kom. Bartoszewicz przedstawił do zatwierdzenia gen. Bobrowskiemu kosztorys skrzyni drewnianych, zamówionych dla marynarki, sporządzając kalkulację, jak na skrzynie żelazne, kilkakrotnie droższe. Tutaj należy zaznaczyć, że zamówienie na dostawę tych skrzyni (oczywiście drewnianych) otrzymał serdeczny przyjaciel kom. Bartoszewicza, Wsiewołod Kozłowski, który, nie mając ani magazynu, ani żadnego warsztatu, przy przetargu jakos się utrzymał.

Przewodniczący: A cóż pan, panie Bartoszewicz, powie na tę kalkulację. Osk. Bartoszewicz: Istotnie, kalkulowałem skrzynie drewniane, jak żelazne, ale były wtedy wyjątkowe czasy. Zapytany przez przewodniczącego obecny na sali gen. Bobrowski, który taki kosztorys zatwierdził, oświadczył, że nic o tem nadużyciu nie wiedział.

Osk. Bartoszewicz: Przecież pan gen. Bobrowski to zatwierdził? Przewodniczący: My doskonale wie my, że pańscy przełożeni polegli na pańskich zdolnościach.

Prokurator: Przecież pańscy zwierzchnicy podpisali by wyrok śmierci na siebie, gdyby im pan go, panie komandorze, do podpisu przedstawił.

Dalsze odczytywanie dokumentów trwa.

Zderzenie tramwajów pod Łodzią.

Łódź. Na linii podmiejskiej dojazdowej kolejki Łódź—Aleksandrów nastąpiło zderzenie dwóch tramwajów, zderzących w przeciwnie strony. Oba wagony wyleciały z szyn. — Rannych jest 25 osób. Katastrofa spowodowana została najprawdopodobniej gęstą mgłą. Dochodzenie w toku.

KRONIKA

— Jak się przedstawia podwyżka taryf kolejowych? — Z dniem 1 grudnia b. r. wchodzi w życie podwyżka taryfy osobowej i towarowej na kolejach państwowych.

Taryfa osobowa podwyższona będzie o 10 procent, z wyjątkiem dla ruchu podmiejskiego oraz opłat przewozowych za bagaż i przesyłki nadzwyczajne. Podwyżka taryfy towarowej wyniesie również 10 proc., nie dotyczy jednak opłat stacyjnych.

Towary najtańsze opłacić będą 5 proc. zwwyżki. Podwyżka opłaty w odległości 300 km. wyniesie za 100 kg. ziemiaków 10 gr., za pszenicę, względnie żyto 30 gr., mięso lub mąkę 20 gr.

— **Przewidywanie budżetu m. Częstochowy na pierwszy kwartał 1927 r.** Na czwartkowym posiedzeniu w Magistracie komisja finansowo-budżetowa przejrzała budżet dodatkowy na r. 1926, jak również za stawienie ogólne i postanowiła poprzeć wniosek Magistratu o uchwalenie projektu budżetu na pierwszy kwartał 1927 r. w wysokości czwartej części całkowitego budżetu za rok 1926. Budżet m. Częstochowy wyraża się w sumie 3 milionów zł.

Nadmienić należy, iż wskutek rozporządzenia władz centralnych rok budżetowy rozpoczynać się będzie 1 kwietnia każdego roku, a nie, jak się to dotychczas praktykowało, z początkiem roku kalendarzowego.

Podziękowanie

Komitetu „Tygodnia Akademika”
Wobec zakończenia prac przez lokalny Komitet „Tygodnia Akademika”, Komitet uprzejmie prosi Sz. Redakcję o umieszczenie w swem poczytnym piśmie poniższego podziękowania za współpracę w „Tygodniu Akademika”: Chórowi Klubu Sportowego „Victoria” oraz dyr. p. M. Zawadzkiemu, dyr. p. J. Bursikowi, p. Rzeszotarskiej, Dowodztwu 20 p. p. i dyr. p. W. Sawickiemu za łaskawą udział w koncercie na rzecz „Tygodnia Akademika” w dniu 6 listopada r. b., Dyr. p. E. Makoszy za objęcie kierunku artystycznego koncertu, Zarządowi Straży Og-

niowej za bezpłatne udzielenie sali, p. Jęganie Falkowskiej za zajęcie sali sprzedając programów w dzień koncertu. Poza tem Kolu Młodzieży przy kościele św. Barbary, Zarządowi „Ogólna Robotniczego”, p. Konstancji Grzmiaćkównie, p. Agnieszce Glice, Zarządowi Stow. Rzem.-Przemysłowe, p. Tekli Drajowskiej, Narodowej Organizacji Kobiet, T. wu „Sokół”, Zw. Harcerstwa Polskiego i Sodalicii Marjańskiej za łaskawą współpracę w „Tygodniu Akademika”, Prasię miejscowej — za poparcie w prasie „Tygodnia Akademika”, Komendzie miejscowego Garnizonu za udzielenie orkiestry wojskowej w dniach 7 i 14 listopada r. b. oraz wszystkim tym, którzy przyczynili się bądź ofiara, bądź pracą w czasie „Tygodnia Akademika” — składa serdeczne wyrazy podziękowania Komitet.

Przewodniczący Komitetu Dr. J. Marzewski.

— **Zatarg w Elektrowni ma być zlikwidowany w tych dniach.** Zatarg w Elektrowni na ile zadań podwyżki plac ze strony robotników nie został narazie rozstrzygnięty, bo wtem konferencja w Inspektoracie Pracy nie doprowadziła do porozumienia. Zarząd Elektrowni wyraził gotowość udzielenia robotnikom podwyżki zarobków od 9 do 25 proc. w zależności od kategorii.

Ostateczne rozstrzygnięcie sporu nastąpi w najbliższych dniach na ponownej konferencji.

— **W sprawie II raty podatku przemysłowego od obrotu.** Urząd Skarbowy Podatów i Opiat Skarbowych przypomina, że termin płatności II raty zaliczki za III kwartał na poczet podatku przemysłowego od obrotu za rok 1926 upłynął w dniu 20 listopada d. r.

Na zasadzie przepisu § 17 instrukcji o przymusowym ściąganiu państwowych podatków i opłat, ludzi innych należności skarbowych z dn. 17 maja 1926 r. wzywa się płatników do uiszczenia wymienionego wyżej podatku najpóźniej w ciągu dni 14 tu od daty niniejszego wezwania, a to pod rygorem przymusowego ściągania wraz z kosztami egzekucyjnymi i karami za zwłokę.

— **Przedstawienie uczniowskie.** Dziś, w sobotę, 27 bm., o godz. 7-jej wieczorem w sali I Gimnazjum państwowego (III Aleja 56) staraniem Samopomocy uczniowskiej odegrana została nieśmiertelna komedia w 3 aktach M. Bałuckiego: „Dom otwarty”. Podczas antraktołów przegrywać będzie orkiestra uczniowska. — Ceny biletów wejścia od 50 gr. do 3 zł.

Zespół amatorów dokłada starania, aby przedstawienie wypadło jak najudaniej i najokazalej, sprzedawane zostały nawet kostiumy z teatrów warszawskich. Przedstawienie napewno wypadnie doskonale, to też winno zgromadzić nie tylko młodzież szkolną, ale i szerszą publiczność.

Jak wypisywać weksle? Nowe zarządzenia Banku Polskiego.

Bank Polski postanowił poddać ostrej rewizji weksle, nadesłane do dyskonta, przyczem wypisane nieodpowiednie będą natychmiast odrzucane.

Wystawca weksła, o ile jest zarejestrowany w sądzie handlowym, winien podpisywać weksel dosłownie tem samem imieniem i nazwiskiem jak brzmie wpis do rejestru handlowego i nie może zachodzić najmniejsza różnica nawet w pisowni.

Podpis winien również odpowiadać

W niedzielę, dn. 28 b.m. o godz. 3 pp. w Szkole Wychowawczej ST. LIGEZÓWNY ulica KOŚCIUSZKI Nr. 9. odbędzie się.

Dzionek Konopnickiej

WEJŚCIE ZA ZAPROSIENIEM.

pieczęcie co do brzmienia nazwiska i imienia.

Firma, na której zlecenie weksel jest wystawiony, musi dokładnie brzmieć tak jak jej pieczęćka po drugiej stronie weksła, przyczem o ile na pieczęcie uwidoczony jest adres, winien on być tak samo wypisany w rubryce „na zlecenie”.

To samo tyczy się i pozostałych żyrantów i przy wypisywaniu słów „odstępuję na zlecenie” firma winna brzmieć tak samo jak jej pieczęćka.

O ile weksel wystawiony jest przez spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością lub spółkę akcyjną, to w podpisie powyższe oznaczenia muszą być wypisane w całości bez skrótów.

— **Przeciwko rewizji koncesji na sprzedaż artykułów monopolowych.** Wobec zamierzonej rewizji i redukcji koncesji na sprzedaż artykułów objętych państwowym monopolem skarbowym, zainteresowanego zwrócić się przedytżeli do odpowiedniego ministerstwa pismo, pod-

kreślające niepożądane konsekwencje, jakie wywołałoby przeprowadzenie tego zarządzenia w chwili obecnej.

— **Znaczkę pocztową ku czci Chopina.** Generalna dyrekcja poczt i telegrafów zamierza wydać w najbliższym czasie, w związku z uroczystościami na cześć Chopina, znaczkę pocztową z podobizną wielkiego mistrza. Inicjatywa w tym kierunku wyszła ze strony niedawno zorganizowanego towarzystwa szczenia sztuki polskiej wśród obcych.

— **Wieczór towarzyski w Resursie Rzemieślniczej.** — Dziś, w sobotę, 27-go bm. o godz. 8-jej wiecz. chór rzemieślniczy im. Moniuszki, w sali Resursy rzemieślniczej (I Aleja 9) urządza wieczór wokalo-dramatyczny, po którym nastąpią tańce.

Będzie to ostatni tego rodzaju wieczór przed adwentem, spodziewać się więc należy, że cieszyć się będzie dużym poparciem publiczności. Wejście na salę za zaproszeniami.

Doniesie posiedzenie Rady Miejskiej

Obszerne wyjaśnienie p. prezydenta w sprawie kanalizacji. Gorąca dyskusja. Lewica z wice-prezydentem na czele manifestacyjnie opuściła salę obrad. Votum zaufania dla prezydenta d-ra J. Marzewskiego. Niezwykły wniosek nagły Koła radz. Ch. D.

W ub. czwartek odbyło się posiedzenie Rady Miejskiej pod przewodnictwem wice-prezesa S. Smugi. — Posiedzenie to poza rozpatrzeniem kilku drobniejszych spraw było wielką batalją o kanalizację, przyczem wyłonili się kwestie zasadnicze, a na tem te wazyły się nawet losy przesilenia politycznego w Magistracie i stanowiska kierownika Magistratu. Charakterystycznym było, że już od początku posiedzenia lewicowi członkowie Magistratu nie zajęli miejsc przy stole zarządu miasta, lokując się na ławach rządzieckich swojej frakcji. Galeria była wypełniona publicznością.

Po odczytaniu przez r. Sciegiennego protokołu poprzedniego zebrania zabrał głos r. dr. Nowak, proponując połączenie w jeden dwóch punktów porządku dziennego, a więc: wyjaśnienia p. prezydenta w sprawach kanalizacji oraz odpowiedzi na interpelację w sprawie zaopatrzenia w wodę i zbiornika, jako mających ścisły związek, gdyż w przeciwnym razie późniejsze rozpatrzenie interpelacji stanie się bezprzedmiotowe. W dyskusji zabierali głos: prezydent dr. J. Marzewski, r. dyr. Płodowski i r. Cardini, poczem postanowiono rozpatrzyć sprawę według porządku dziennego.

Wpłynęły dwa wnioski nagłe: Koła radz. N. P. R. o zabrukowanie ul. Wspólnej na Zawodziu oraz frakcji P. P. S. o ułożenie chodników na ul. Olsztyńskiej na Zawodziu, wobec fatalnego stanu tych ulic. Za nagłośnią wniosków przemawiali r. Ruciński i r. Chojnacki, poczem nagłose uchwalono i oba wnioski odesłano do komisji finansowej, jako podlegające wydatkowi.

Na wnioski Magistratu uchwalono trzy pierwsze punkty porządku dziennego, a więc według przedłożonych planów zatwierdzono przeprowadzenie ulicy do ulicy Olsztyńskiej na Zawodziu ustaloną finię regufacyjną ul. Kilińską go, przyczem szerokość tej ulicy wynosić ma 21 mtr. a nie 16 mtr., oraz po stanowiono wywłaszczenie gruntów pod rozszerzenie ulicy, łączącej ul. Nowowiejską z ul. Władysława i Mickiewicza. Wnioski Magistratu referował ławnik T. Fogelbaum, w dyskusji zaś zabierali głos: rr. Hofman, Płuta i Dzierżbiński.

Rozpatrzone zgłoszony wniosek nagły Koła radz. Ch. D., polecający komisji regulaminowej opracowanie projektu regulaminowego dla wszystkich komisji radzieckich. Za nagłośnią i wnioskem przemawiał r. Braksator, w dyskusji zabierali głos: rr. Cardini, Federman, dr. Nowak i Sapala, poczem wniosek uchwalono.

Następnie w atmosferze ogólnego skupienia i zainteresowania prezydent

dr. J. Marzewski wygłosił blisko 2-godzinne przemówienie, dając obszerne wyjaśnienia w sprawach kanalizacji i wodociągów. Kanalizacja i wodociągi — rozpoczął p. prezydent — należą do tych spraw, które zawsze budzą niezadowolone. Dotyczy to i czasów przed wojennych, gdy np. w jednym z miast ówczesnej Galicji spór o kanalizację skończył się tem, że prezydent musiał ustąpić, co wcale nie przeszkodziło, iż tenże prezydentowi w kilkanaście lat później wystawiono pomnik. W Warszawie przed 30 laty również toczono walki przy zaprowadzaniu kanalizacji. Obecnie powtarza się to samo, powstała jest polemika, rodzą się obawy, że kanalizacja zrujnuje własność nieruchomości, a są to obawy płonne, różne koterje i osoby czują się niezadowolone z tych czy innych względów, zawiedzione w swych nadziejach na dostawę i t. d. do tego przyłączają się jeszcze sprawy polityczne — to jest wszędzie. Zaczęło się w Lublinie, w Piotrkowie było powodem, że prezydent Wallas nie został wybrany ponownie, w Rądomiu spowodowało votum nieufności dla prezydenta, powtarza się to i w Częstochowie. Jestem może winien — mówił p. prezydent — że sprawy kanalizacyjne na Radzie ma to poruszałem, ale to wskutek nawału pracy, interpelacji i t. p., sprawy zaś te wcale nie były chowane pod kołosem, świadczy o tem urządzanie wycieczek publicznych celem zwiędzania robotkanalizacyjnych, odczytów i t. d.

Dalej p. prezydent, stwierdzając, iż 65 proc. robót kanalizacyjno-wodociągowych zostało ukończonych, przytoczył obszerne sprawozdanie co do szczeółów wykonanych robót, a dalej zająłomil Radę z ważniejszymi postanowieniami, powziętymi na konferencjach kanalizacyjnych w Warszawie, tak więc musi być zastosowany przymus kanalizacji drogą ustawodawczą, wobec niewystarczalności kontroli nad „Ulenem”. Ma być utworzona w Warszawie centrala inspekcji technicznej, stanowiąca władzę dla inspektorów lokalnych i t. d.

Koszty robót w Częstochowie będą mniejsze, niż preliminowano, a więc kanalizacja kosztować będzie po ukończeniu 617,000 dolarów, wodociągi — 639,000 i dom administracji — 41,000, razem 1,297,000 dolarów, a ze suma po zyczeki wynosi 1,797,000, pozostanie przeto nadwyżka 500,000 dolarów, która to suma wydana być może na rentowne przedsiębiorstwa miejskie, jakże Rada uzna za stosowne stworzyć. Dalej p. prezydent wyjaśnił kilka punktów umowy technicznej z „Ulenem”, stwierdzając, iż żadne terminy nie zostały przekroczone i ukończone sekcje

Teatr „ODEON”

Od środy 24 do soboty 27 listopada r. h. Szczęgół w sfinansach i program. Początek ostat. seansu o 9 w. Na 14 dniem zniższy z powodu olbrzymich kosztów. Ceny do trzech part. różnic podwyższone tylko o 20 gr.

Na ekranie: Monumentalny Arcyfilm tegorocznej produkcji światowej „Ufy” pt. „BRACIA SCHELLENBERG”

Piętny dramat w 10-ciu wielkich aktach. Przeróbka filmowa najnowszej powieści Bernarda Kellermanna. W rolach głównych: Pełna zdradliwego uroku, drapieżności i demonicznej czary LIL DAGOVER w roli wyrafinowanej ESTERY RAUCHEISEN oraz LIANA HAID czarująca w każdym geście, w każdym uśmiechu, pełna wdzięku kobiecego. Role męskie kreują: KONRAD VEIDT, ERYK KAISER TIETZ, HENRYK DE VRIES i inni.

Na Scenie: Przedostatnie występy! Bronisław BRONOWSKI

Autor - humorysta, w swoim nowym niezrównanym repertuarze, oraz występy słynnego zespołu taneczno-akrobatycznego „6 BONOS” Nowy repertuar.

W sobotę 27 „NOWOŚCI” - I seans Aleja 12. Od soboty 27 do poniedziałku 29 listopada włącznie. Ostatni seans o godzinie 9 wieczornie.

Na ekranie i scenie razem: Na ekranie Wielki film o niepospolitej treści i wystawie. Niezwykły romans króla i sprzedawcy pomarańczy p. t. **OSTATNIA MIŁOŚĆ** W ROLI GŁÓWNEJ DOROTA GISH

Na scenie Zrzeszenie art. operetki warsz. pod art. kierun. S. Wollńskiego. odegra sketsb amerykański p. t. **Spokojny Kacik** Osoby: Pan Spokojnicki T. Faliszewski Pani Spokojniczka H. K. dawka, Mroczek St. Wollński, Pokojówka C. Rawiczówna. oraz BURZE odtańczy C. Rawicz. wykonał J. Ordliczówna i A. Tartakowicz.

Kino Teatr „Nowy” Program od środy 24 listopada 1926 r. 1 dni następnych. Ceny: I seans 12.30 gr. Na I seans 12.30 gr. Na I seans 12.30 gr.

Na Ekranie: Pierwszy raz w Częstochowie! Wielki Szlagier wytw. „Metro-Goldwyn” **TEN, KTÓREGO BIJĄ PO TWARZY (ŁZY BŁAZNA)** Nadzwyczajny dramat w 8 wielkich aktach, podług słynnej powieści Leonida Andrejewa. W rolach głównych: Lon Chaney i John Gilbert.

Na Scenie: Występy Teatru Artystycznego „Maska” Program Nr. 10. **PAMIĘTAM DZIEŃ...** (inscenizacja) Ina Lubicz-Korszówna, Izabela Lubicz, Helena W. Orsza-Bojarski. **HELNER WE FRAKU** odśpiewa Wł. Orsza-Bojarski. **Zywie Lalki** (zabawka) — Irena Lubicz Korszówna, J. Lubicz i J. Granowski. **Maki** odśpiewa Irena Lubicz-Korszówna.

robot nie były jeszcze przyjmowane, co dopiero teraz ma nastąpić. W końcowej części swego przemówienia p. prezydent poruszył sprawę znanego oświadczenia członków Magistratu z P. P. S., że sprawy kanalizacji nie były rozpatrywane na posiedzeniach Magistratu, sprawy te załatwił prezydent dr. J. Marczewski samodzielnie, przeto podpisani członkowie lewicy Magistratu nie biorą za nie odpowiedzialności. Ja — mówił p. prezydent — zawsze odpowiedzialność biorę („Nie zawiesz!” — rzucił wice-prez. Dziuba), a więc nie będę sobie poczytywał za ujmę i nie będę rozpaczał, jeśli Rada zechce mieć kogo innego na stanowisku prezidenta, ale nie mogę dobrowolnie ustąpić wtedy, kiedy jestem pod zarzutem jakiejś niedbalości z mej strony. W związku z wspomnianym oświadczeniem wice-prezydenta i dwóch ławników zwróciłem się do Województwa z prośbą o zarządzenie rewizji, czy ja wykraczam poza swoje atrybucje. Rewizja ta była, lecz dotychczas nie znam jej rezultatu. Jeśli rewizja wypowie się dodatnio, to w porządku, jeśli zaś ujemnie — to wyciągnę z tego konsekwencje.

Przytoczywszy daty, kiedy rozpatrywane były sprawy kanalizacji w Magistracie, p. prezydent mówił dalej o Częstochowie: To miasto jest mi drogę. Ja nie mam interesu w tem, aby „Uem!” wyszedł od nas z pełnymi kieszeniami. Co do mojej osoby stwierdzić mogę, że jeżeli sprawa przesilenia na stanowisku prezidenta dojrzała, jestem do rozporządzenia, ale mam prawnie żądać, aby nastąpiło to po rozpatrzeniu opinii komisji. Na stanowisku prezidenta nie szukam kariery, bo z pensji lekarskiej mogłbym równie być uposażony, gdybym zaś szukał kariery, wstąpiłbym do partii politycznej, jak ca, co mnie krytykują. Na tem moja obrona zakończam.

Przy panującej ciszy r. Cardini postawił wniosek o przyjęcie wyjaśnienia prezidenta do wiadomości bez dyskusji, jako w zupełności wystarczające.

Wyłoniły się kwestje natury formalnej. R. dr. Nowak w myśl poprzedniej propozycji domagał się możliwości wypowiedzenia się co do interpelacji Mieszcz. Ugr. w sprawach związanych z kanalizacją i wodociągami, r. dyr. Płodowski zaproponował nie głosować wogóle nad wyjaśnieniem p. prezidenta, lecz, jak to było umówione, przystąpić bezpośrednio do rozpatrzenia interpelacji, wice-prezydent Dziuba zaś oświadczył, że wyjaśnienie zawiera nie ścisłości, zamykając więc dyskusję jest szkodliwe i dla Magistratu, i dla Rady, gdyż ten sposób załatwienia sprawy nie uspokoi opinii publicznej, zamknięcie dyskusji byłoby przeto posunięciem nieaktownym. Po tych przemówieniach przewodniczący wice-prez. Smuga odczytał złożony na piśmie wniosek Koła radz. Ch. D. o przyjęcie wyjaśnienia bez dyskusji. W tym momencie cała lewica z wice-prezydentem na czele gremjalnie opuściła salę obrad. W dalszym ciągu rozpoczęła się co-

Kalendarze

Terminowe, bloki do zdzierania itp. na 1927 rok poleca **SKLEP „GOŃCA”** II-ga Aleja Nr. 26, tel. 50.

raz bardziej ożywiona, chwilałm chaotyczna wymiana zdań co do kwestji formalnych. Poruszenie panowało duże, sprawa przybierała coraz to inny obrót. Pierwszy zabrał głos r. Federman, który, wskazując potrzebę przeprowadzenia dyskusji, domagał się otwarcia dyskusji nad wnioskiem r. Cardiniego, r. dr. Nowak stwierdził, że Ugr. Mieszcz. chce rozpatrywać sprawę li tylko na gruncie gospodarczym, tymczasem sprawa skierowana została na tory polityczne. Wówczas r. Cardini oświadczył, iż wycofuje swój wniosek o zaniechanie dyskusji, na co r. Federman zaproponował odłożenie dyskusji do następnego posiedzenia, przeciwko temu zaoponowali znów r. Cardini i Stiller. Prezydent dr. Marczewski zaznaczył, że obszerna dyskusja jest wykluczona, gdyż jest bezcelowa przed rozpatrzeniem sprawozdania komisji kontrolnej kanalizacji. R. dr. Batawina podkreślił, że Rada narazie nie daje prezydentowi absolutorjum, a jedynie przyjmując do wiadomości jego wyjaśnienie w sprawie kanalizacji, na co r. Federman oświadczył, że Rada może przyjąć wyjaśnienie do wiadomości z tem zastrzeżeniem, iż ma prawo wypowiedzieć się co do niego później. Na wniosek r. Cardiniego postanowiono przerwać dyskusję i przystąpić do głosowania, jednakże prezydent dr. Marczewski zwrócił się do wnioskodawcy r. Cardiniego z prośbą o całkowite wycofanie wniosku.

Wówczas r. Cardini oświadczył, iż na prośbę p. prezidenta wniosek o przyjęcie wyjaśnienia wycofuje, natomiast składa inny wniosek, że Rada Miejska wyraża votum zaufania prezydentowi.

Powstała nowa dyskusja. R. Federman opowiedział się przeciwko wnioskowi, gdyż nie było mowy o nieufności w stosunku do prezidenta, p. prezydent zaś powinien zrzec się tego wniosku, jak poprzedniego, a nie korzystać z okazji. R. Cardini podtrzymał wniosek, poczem dyskusja została przerwana i przystąpiono do głosowania, w wyniku którego wniosek Koła radz. Ch. D., wyrażający votum zaufania p. prezydentowi, został przyjęty 23 głosami za i 1 przeciw. Ugr. Mieszcz. zaś nie wystrzymało się od głosowania z wyjątkiem r. Hoffmana, który głosował za wnioskiem. — Prezydent dr. Marczewski złożył podziękowanie

za wyrażenie mu zaufania.

W zakończeniu posiedzenia Koło radz. Ch. D. złożyło wniosek nagły, który został odczytany. Wniosek ten proponuje, ażeby wobec znanego oświadczenia trzech członków Magistratu z PPS, o odpowiedzialności za kanalizację wstrzymać wypłatę pensji wice-prezydentowi Dziubie, ławnikowi Kazmierczakowi i ławnikowi Kiernaciowi, którzy, pracując w Magistracie, nie biorą odpowiedzialności za wykonaną pracę.

Wobec późniejszej pory wice-prez. Smuga zamknął posiedzenie o godzinie 12 m. 15 w nocy.

— **szara walut.** W dniu 26 w. oddział Częstochowski Banku Polskiego płacił: dolar—8 zł. 96 gr., frank francuski—31 zł. 50 gr. za 100, frank szwajcarski—173 zł. 12 gr. za 100.

— **Nieludzki woźnica.** Za znęcanie się nad końmi policja sporządziła protokół na Jakuba Kremskiego (Tartakowa 4). — Protokół skierowany został do sądu pokoju II okręgu.

— **Brudy w jatkach.** Za niezachowanie czystości przy sprzedaży mięsa policja spisała protokoły na właścicieli jatek: Kaimę Naparęgo (Nadrzeczna 59), Moszka Fajersztajna (Targowa 13) oraz Abrama Biedę (Targowa 13). — Protokoły przesłane zostały do Sterostwa.

Kochający zięć
Pan domu wchodzi ko kuchni. — Maryniul! Przyjeżdża do nas na cały tydzień matka pani. Tutaj masz spis jej ulubionych potraw. Jeżeli przez ten tydzień podasz na stół choćby jedną z nich, stracisz miejsce natychmiast.

MAJLEPSZY PUDER DLA DZIECI
„DZIDZI”
KOGUTKIEM
PUDER - DZIDZI utrzymujący ciepło, dzieci w zdr. w. 13 1 czystości. pud. 60 groszy

KREM DAEVERS
FASCINATA
WYDELKATNIA CERF

Pokój z oddzielnym wejściem do wynajęcia Kościuszki 9 m. 4 I piętro 4080

UWAGA:

Zakład kąpielowy B-i Kremskich ul. Strazacka Nr. 4. uruchomił specjalnie w czwartki od 3 do 9 w. Łazienki po cenach zniżonych **DLA UCZNI 75 groszy.** Z wyjątkiem dni przedświątecznych. 1226

NA JUPORCZYWSZY BÓL GŁOWY
USUWA
ORYGINALNE PRZEKAZANIE
KOGUTKIEM

Dr. med. Adam Wolberg

POWRÓCIŁ i ordynuje w chorobach **skórno - wenerycznych** codziennie od godz. 3—7 po poł. Częstochowa, Kościuszki 1, I p. front 1127

DBAJCIE O SWOJE ZDROWIE!
Szwajcarskie lekarstwo przeciwko złośliwym chorobom (szkarlatyna, dżuma, tyfus, cholera, szkarlatyna, różyczka, ospa, wścieklizna, szkarlatyna, dżuma, tyfus, cholera, szkarlatyna, różyczka, ospa, wścieklizna).
Wszystkie apteki i sklepy z chemią. Cena 1/2 zł. 50 za 10 sztuk. Skład główny apteka A. Gacek i S. W. w Warszawie, ul. Leszka 41. Wysłany najpóźniej 2 pud po otrzymaniu Zł. 4. 30 gr. (z przesyłką).

WĘGIEL
Podjemy do wiadomości Sz. naszych odbiorców że obniżyliśmy cenę węgla w sprzedaży ulicznej z dostawą do domów na Zł. 5.40 za 100 kg. Przedsiębiorstwo Handl. Spółem Kościuszki 43 tel. 2-20.

Kupię dobrego kanarka fabrycznego „Motte” Nr. mieszek 9 Remfert 4057

Zgubiono książkę Kasy Chorych na imię Józefa Błaszczyka 1309

Okazyjnie do sprzedania chomąt krakowskie mało używane ul. Barbary 30 Rybicki. 4075

Zgubiono książkę wojskową wyd. przez P. K. U. Częstochowa na imię Józefa Wachniaka 4078

Rower i maszyna bebenkowa nowe tanio, do sprzedania Markiewicz II Aleja 37 1314

Zgubiono książkę Kasy Chorych Stanisława Nowaka 1318

Potrzebna dziewczyna do pakowania karmelków Weber Kościuszki 19 4076

Zgubiono książkę Kasy Chorych na imię Janina Szypka 4079

Pokój przy rodzinie do wynajęcia Jasnogórska 24a m. 7 parter. 4081

Zgubiono książkę Kasy Chorych wyd. na imię Franciszka Trzczyńskiego. 3852

KONJAKI

v. S. O. P.
Jubileuszowy — Rés. Spéciale
Winiak Médical — Winiaki mieszane
ZAKŁADY PRZEMYSŁOWE WINKELHAUSEN, TOW. AKC. STAROGARD.-POMORZE, ZAŁ. 1846.

Winkelhausen

WÓDKI - LIKIERY
Stołowa — Starka — Żytniówka
Banan — Morełówka
Grand Cardinal — Cordial Médical